

เกล็ดเลือดเข้มข้นจากพลาสมาสำหรับการรักษาผมร่วง

ดร.นายแพทย์ศุภฤกษ์ เลหาพิทักษ์วร

แพทย์หญิงกุลกานต์ อมรพัฒนา

ภาวะผมร่วงเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยทั้งชายและหญิงตามอายุที่มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ที่มีพันธุกรรมของการเกิดผมร่วงซึ่งเรียกว่า androgenic alopecia ลักษณะของผมเส้นใหญ่สีเข้ม (terminal hair) จะถูกแทนที่ด้วยผมเส้นเล็กสีจาง (vellus hair) ทำให้ผมดูบางลง ในผู้ชายจะพบเป็นการร่นของไรผมบริเวณหน้าผากและขมับ ร่วมกับผมร่วงบริเวณกลางกระหม่อม ส่วนผู้หญิงจะพบผมร่วงกระจายทั่ว ๆ ทั้งศีรษะ ลักษณะดังกล่าวเกิดจากการที่มีฮอร์โมนเพศชายสูง หรือมีการตอบสนองต่อฮอร์โมนเพศชายที่ไวผิดปกติทำให้ผมหลุดร่วงออกมา

เกล็ดเลือดเข้มข้นจากพลาสมา (platelet-rich plasma; PRP) เป็นการสกัดเกล็ดเลือดออกมาจากเลือดของตัวเอง เพื่อให้ได้สารที่มีปริมาณเกล็ดเลือดเข้มข้นสูง ภายในเกล็ดเลือดประกอบด้วย growth factor ที่หลากหลาย เช่น platelet-derived growth factor (PDGF), transforming growth factor- β (TGF- β), vascular endothelial growth factor (VEGF), epidermal growth factor (EGF), insulin-like growth factor (IGF) เป็นต้น growth factor เหล่านี้ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเส้นผม กระตุ้นการสร้างรากผม และยังช่วยให้เกิดการสร้างเส้นเลือดมาเลี้ยงที่รากผมมากขึ้นด้วย

การเตรียม PRP เริ่มจากการเก็บเลือดของผู้ป่วยลงในหลอดซึ่งผสมสารกันเลือดแข็งตัว หลังจากนั้นนำไปปั่นเพื่อแยกชั้นออกเป็น 3 ชั้น ชั้นบนสุดคือพลาสมาที่ไม่มีเซลล์และเกล็ดเลือด ชั้นตรงกลางคือเกล็ดเลือดและเม็ดเลือดขาว (buffy coat) ชั้นล่างสุดคือเม็ดเลือดแดงที่ตกตะกอน บริเวณที่ต้องการคือชั้นตรงกลางที่มีเกล็ดเลือดเข้มข้น เมื่อเตรียมสำเร็จจะได้เป็นเกล็ดเลือดเข้มข้นในพลาสมาพร้อมสำหรับการนำไปใช้ PRP ที่เตรียมได้จะนำไปฉีดบริเวณที่ผมร่วงโดยฉีดในชั้นใต้ผิวหนัง (subcutaneous layer) ผู้ป่วยจะได้รับยาชาเฉพาะที่เพื่อระงับความรู้สึกขณะทำการ

เนื่องจาก PRP เป็นการเตรียมจากเลือดของตัวเอง ดังนั้นจึงมักไม่มีอาการแพ้ อาจมีเพียงอาการบวมแดงบริเวณที่ฉีดเล็กน้อย ผู้ป่วยสามารถสระผมและออกกำลังกายได้ตามปกติ ไม่จำเป็นต้องใช้ยาปฏิชีวนะหลังจากได้รับการทำการ

การฉีด PRP ควรมีการฉีดซ้ำเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตามยังไม่มีแนวทางปฏิบัติที่แน่ชัดว่าควรฉีดบ่อยเพียงใดและการฉีดแต่ละครั้งห่างกันเท่าใด อ้างอิงจากงานวิจัยทั่วไปจะฉีด PRP ซ้ำ 3-6 ครั้ง แต่ละครั้งห่างกันประมาณ 1 เดือน ผลลัพธ์ที่ได้คือการความหนาแน่นของเส้นผมที่มากขึ้นและขนาดของเส้นผมที่ใหญ่ขึ้น มีการศึกษาการใช้วิธีกรอผิวหน้าศีรษะ (dermabrasion) ร่วมกับการฉีด PRP ทำให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้นมากกว่าการฉีดเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ปัจจัยหลายประการที่ทำให้ผลลัพธ์ในแต่ละคนแตกต่างกันออกไป ได้แก่

เพศ (ผู้ชายตอบสนองได้ดีกว่าผู้หญิง) ความรุนแรงของผมหงอก (ผู้ป่วยที่ผมหงอกน้อยได้ผลลัพธ์ที่ดีกว่าผู้ป่วยที่ผมหงอกมาก) ระยะเวลาที่เกิดผมหงอก (ผู้ป่วยที่ผมหงอกมานานจะตอบสนองได้ดี) อายุ (ผู้ป่วยอายุน้อยตอบสนองได้ดี) จำนวน vellus hair ที่เหลืออยู่ (หากมี vellus hair เหลืออยู่มากจะตอบสนองได้ดี) นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับวิธีการเตรียม PRP และปริมาณที่ใช้ซึ่งสัมพันธ์กับปริมาณเกล็ดเลือดที่อยู่ใน PRP นั้นด้วย

PRP เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการรักษาผมหงอกซึ่งใช้การกระตุ้นการเจริญของผมจากเกล็ดเลือดในร่างกายของผู้ป่วยเอง มีความปลอดภัยสูง อย่างไรก็ตามผลจากการฉีด PRP ไม่สามารถทดแทนการปลูกผมซึ่งมีประสิทธิภาพที่ชัดเจนกว่าได้ ในปัจจุบันจึงมักใช้ PRP เป็นการรักษาเพิ่มเติมจากการปลูกผม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงพอใจมากที่สุด

References

1. Justicz N, Chen JX, Lee LN. Platelet-Rich Plasma for Hair Restoration. Facial Plast Surg Clin N Am. 2020;113-21.
2. Gupta AK, Cole J, Deutsch DP, Everts PA, Niedbalski RP, Panchaprateep R, et al. Platelet-rich plasma as a treatment for androgenetic alopecia. Dermatol Surg. 2019;45(10):1262-73.